

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ “ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ” У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ

У статті актуалізовано проблему сучасної вищої професійної освіти та проаналізовано програми підготовки майбутніх фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” у вищих навчальних закладах України з метою виявлення спрямованості змісту навчальних дисциплін на підготовку майбутніх магістрів спеціальності “Управління навчальними закладами”. Як позитивне відмічено, що магістерські програми забезпечують підготовку майбутніх фахівців до науково-дослідної, методичної та організаційно-управлінської діяльності у вищих навчальних закладах, сприяють особистісному та професійному зростанню, розвитку інформаційної та професійної культури, педагогічної майстерності. Розкрито сутність змісту навчально-методичної дисципліни “Інноваційний менеджмент в освіті”, подано тематику лекційних та семінарських занять. Охарактеризовано переваги використання цієї дисципліни магістрами спеціальності “Управління навчальним закладом” під час навчально-виховного процесу в університеті.

Ключові слова: підготовка магістрів, лекційний і семінарський курс, інновація, менеджмент, інноваційний менеджмент, педагогічна ефективність.

В основу стратегічного завдання вищої школи покладено необхідність розв’язання актуальних проблем підготовки менеджерів освіти з урахуванням основних світових тенденцій розвитку перспективних інноваційних технологій, змін, які відбуваються в характері й організації ВНЗ і нових суспільних вимог до професійної компетентності, морально-етичних принципів і переконань, життєвих цінностей та ідеалів, а також до професійно значущих особистісних якостей сучасних фахівців. Сучасний керівник навчальним закладом – це, насамперед, висококваліфікований менеджер освітньої галузі, господарник, організатор, лідер. А сприяє формуванню такого фахівця викладання дисципліни “Інноваційний менеджмент в освіті”. Професійна компетентність керівника навчальним закладом структурно складається з управлінських, педагогічних і дослідницьких компонентів діяльності та визначається рівнем сформованості професійних знань та умінь, ступенем розвитку професійно важливих особистісних якостей, необхідних для оптимальної реалізації управлінських функцій і досягнення цільових установок.

Проблема підготовки магістрів в Україні сьогодні є досить актуальною та малодослідженою. Зокрема цій проблематиці присвячені наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених: менеджменту в освіті (Л. Ващенко, А. Власюка, І. Дичківська, Г. Дмитренко, І. Зязюна, С. Калашнікової, В. Крижко, Ю. Леснікова, В. Лугового, С. Майбороди, В. Медведя, В. Олійника, Л. Пуховської, А. Парінова, та ін.) [1;2; 3].

Однак зміни, що відбуваються в суспільстві сьогодні, висувають потребу в новому інноваційному підході до системи управління в освіті, що суттєво змінює положення, завдання і концепцію дисципліни “Інновацій-

ний менеджмент в освіті” в загальному процесі підготовки студентів магістратури.

Мета статті – розкрити переваги використання дисципліни “Інноваційний менеджмент в освіті” магістрами спеціальності “Управління навчальним закладом” під час навчально-виховного процесу в університеті.

Специфіка інноваційного менеджменту полягає в тому, щоб керівник закладу освіти може створити умови для систематичного психолого-педагогічного експериментування змісту освіти та його забезпечення; розвивати власні творчі можливості, відтворюючи управлінську діяльність на творчому рівні; професійно володіти управлінськими функціями; раціонально розподіляти управлінські функції між підлеглими на демократичних засадах, створюючи творчі групи вчителів; усвідомлювати, що заклад освіти є відкритою соціально-педагогічною системою, яка обумовлюється змінами й перетвореннями, відображеними певними законами та закономірностями.

Навчальний курс дисципліни “Інноваційний менеджмент в освіті” є важливою складовою освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” для спеціальності “Управління навчальним закладом”. Зазначений курс спрямований на підготовку студентів магістратури до здійснення інноваційної діяльності в освітніх закладах та використання отриманих знань у формуванні національних інноваційних систем. Курс “Інноваційний менеджмент в освіті” має чітку професійну спрямованість для підготовки студентів, орієнтованих на роботу з адміністративним персоналом школи та вчителями.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Інноваційний менеджмент в освіті” є: здійснення аналізу сучасних вітчизняних і зарубіжних концепцій інноваційного менеджменту в освітній діяльності; виявлення найбільш розповсюджених та нових підходів до організації управління навчальними закладами, розробки й реалізації інноваційних стратегій розвитку навчальними закладами з урахуванням їх регіональних особливостей; визначення методичних принципів побудови системи управління інноваційною діяльністю навчальних закладів; виявлення найбільш розповсюджених та нових підходів до аналізу інноваційного середовища навчального закладу, оцінювання ефективності інноваційної діяльності в цілому.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні знати: суть, принципи і функції інноваційного менеджменту; становлення теорії освітнього інноваційного розвитку та її сучасні концепції; основи інноваційного менеджменту в освітніх закладах; методи організації забезпечення інноваційних процесів у закладах освіти; систему мотивації інноваційної діяльності в закладах освіти; організаційні форми, які забезпечують розвиток інноваційних освітніх процесів; законодавчо-правову базу, що регулює інноваційну діяльність на всіх рівнях управління в навчальних закладах; основні умови здійснення інноваційної освітньої діяльності в управлінні навчальними закладами.

Студенти повинні вміти: формулювати мету та основні завдання управління інноваційною діяльністю; аналізувати інноваційні можливості навчального закладу, планувати та прогнозувати інновації, оцінювати ефективність інноваційних проєктів в освітній діяльності; формувати та оцінювати показники інноваційної діяльності закладу освіти та інноваційних ризиків; організувати управління інноваційною діяльністю та розробити організаційні структури системи управління інноваційними процесами в навчальному закладі.

Подаємо стислий зміст робочої програми дисципліни “Інноваційний менеджмент в освіті”.

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади інноваційного менеджменту.

Тема 1. Суть, розвиток та основні поняття інноваційного менеджменту.

Тема 2:Інноваційна діяльність в освіті.

Тема 3. Становлення теорії інноваційного розвитку та її сучасні концепції управління освітою.

Тема 4. Моделі поширення освітніх інновацій.

Тема 5.Інноваційний процес як об’єкт інноваційного менеджменту в освіті.

Тема 6. Інноваційні стратегії в освітніх закладах.

Тема 7. Інноваційна культура в освітніх закладах.

Змістовий модуль 2. Управління нововведеннями в освітніх закладах.

Тема 8. Інноваційні технології в освіті.

Тема 9. Управління інноваційними проєктами в освіті.

Тема 10. Специфіка управлінських інновацій у закладах освіти.

Тема 11. Основи інноваційного менеджменту вЗНЗ.

Тема 12. Система мотивацій інноваційної діяльності в закладах освіти.

Тема 13. Організаційна структура, що забезпечує розвиток інноваційних процесів в освіті.

Тема 14. Оцінювання ефективності інновацій у закладах освіти.

Приклад семінарського заняття.

Семінарське заняття 3. Тема: Становлення теорії інноваційного розвитку та сучасні концепції управління освітою.

Мета: розкрити студентам теоретичні засади становлення та розвитку інноваційного менеджменту та охарактеризувати законодавчо-правові основи.

План заняття

1. Основні теорії та концепції інноваційного розвитку сучасної освіти.
2. Форми та типи творчої діяльності особистості, що використовуються під час інноваційної діяльності.

3. Умови створення управлінських інновацій.

4. Розкрийте сутність поняття “інноваційний розвиток”.

Семінарські заняття включають такі **завдання:**

- Розкрийте основні ознаки інноваційної діяльності.
- Які форми та типи творчої діяльності особистість використовує під час інноваційної діяльності?
- Які умови створення управлінських інновацій?
- Розкрийте специфіку становлення та розвитку інноватики як науки?
- Які завдання передбачає інноваційний менеджмент як наука сучасного розвитку закладу освіти?
- Розкрийте суть поняття “інноваційний менеджмент”.
- Розкрийте основи моделювання інноваційного процесу в освіті.
- Які форми та типи творчої діяльності особистість використовує під час моделювання інноваційної діяльності?
- Окресліть загальну характеристику інноваційного процесу: поняття, сутність, зміст, мета.
- Вправа “Ким я буду через п’ять років?”. Ким я буду через 5 років, де працюватиму, яку посаду посідатиму, в якому будинку буду жити, сімейне благополуччя. Обговорення результатів. Побудова сходинок майбутнього.
- Вправа для подолання стресу. Вправа “Глибоке дихання”, сприяє зняттю напруження: глибоко вдихнути носом, полічити до 8, після чого поволі видихнути ротом, лічити до 16 і більше, прислухатися до звуку, який видихається, і відчувати як знижується напруження, повторити 7–8 разів.
- Вправа “Малюнок у парі”. Об’єднатися в пари. На одному аркуші, використовуючи одну ручку або олівець, не розмовляючи, за одну хвилину намалювати, наприклад: квітку, сонце, тваринку, дім, дерево та ін. Обговорення результатів: Які у Вас виникли відчуття? Чи хотілося Вам поговорити? У чом переваги вербалізації? Якого висновку Ви дійшли після проведення вправи?

Висновки. Доцільно зауважити, що викладений зміст дисципліни “Інноваційний менеджмент в освіті” відображає головні складові сучасної підготовки менеджерів освіти, без яких не може успішно функціонувати загальноосвітній навчальний заклад. Інновації в освіті є введенням нового в цілях, змісті й організації керованого процесу з метою розвитку освіти й оптимізації освітньої системи. А менеджмент в освіті, спрямований на інновації, сприяє ряду особливостей у порівнянні з менеджментом, метою якого є забезпечення стабільного функціонування освітнього закладу. Отже, модернізація змістового складника зазначеної навчальної дисципліни передбачає внесення нових тем, вивчення яких сприятиме розвитку особистісно-професійного потенціалу менеджера освіти, його професійно важливих якостей.

Перспективність подальшої розробки проблеми дослідження полягає у визначенні шляхів інноваційного середовища та інноваційної діяльності на оцінювання ефективності навчального закладу в цілому.

Список використаної літератури

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / І. М. Дичківська. – Київ : Академвидав, 2004. — 352 с.

2. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : підручник / С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2010. – 334 с.

3. Леснікова Ю. В. Теорія і практика сучасного менеджменту в освіті : програма спецкурсу та інформаційні матеріали / Ю. В. Леснікова. – Черкаси : ЧОППОП, 2011. – 52 с.

4. Управління інноваційною діяльністю : магістерський курс : підручник / за ред. проф. П. Г. Перерви, проф. М. І. Погорелова, проф. С. А. Меховича, проф. М. Л. Ларки. – Харків : Віровець А.П. : Апостроф, 2011. – 614 с.

Стаття надійшла до редакції 07.08.2014.

Кожевникова А. В. Модернизация содержания дисциплины “Инновационный менеджмент в образовании” в профессиональной подготовке магистров

В статье актуализирована проблема современного высшего профессионального образования и проанализированы программы подготовки будущих специалистов образовательно-квалификационного уровня “магистр” в высших учебных заведениях Украины с целью выявления направленности содержания учебных дисциплин для подготовки будущих магистров специальности “Управление учебными заведениями”. Как положительное отмечено, что магистерские программы обеспечивают подготовку будущих специалистов к научно-исследовательской, методической и организационно-управленческой деятельности в высших учебных заведениях, способствуют личностному и профессиональному росту, развитию информационной и профессиональной культуры, педагогического мастерства. Раскрыта сущность содержания учебно-методической дисциплины “Инновационный менеджмент в образовании”, подано тематику лекционных и семинарских занятий. Охарактеризованы преимущества использования данной дисциплины магистрами специальности “Управление учебным заведением” во время учебно-воспитательного процесса в университете.

Ключевые слова: *подготовка магистров, лекционный и семинарский курс, инновация, менеджмент, инновационный менеджмент, педагогическая эффективность.*

Kozhevnikova A. Upgrade the Content of Subject “Innovation Management in Education” in Professional Training of Masters

The article actualized the problem of modern higher vocational education and analyzed the training programs for future specialists of educational qualification level “master” in higher educational institutions of Ukraine to detect orientation content of subjects to prepare future masters in “Management of educational institutions”.

It is emphasized that today the process of preparing masters taking place in the restructuring of educational content, training new courses and special courses that meet the graduate level qualifications and contributed to the formation of basic professional skills. Therefore, the current head of the institution is primarily a highly educational sector manager, organizer and leader. As positive noticed that graduate programs provide training future professionals to research, methodological and organizational management activities in higher education, promote personal and professional growth, development information and professional culture, pedagogical skills.

However, the analysis showed about certain drawbacks, namely the lack of integrated choice of subjects, their names and the number of hours of study. The essence of the content of educational discipline “Innovation management in education”, presented topics of lectures and seminars. The characteristic advantages of this discipline masters in “Management of educational institutions” during the educational process at the university.

Key words: *training of masters, lecture and seminar course, innovation, management, innovation management, teaching effectiveness.*